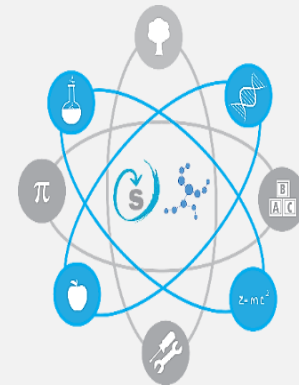

Okoljske aktivnosti mlajših učencev v kontekstu trajnostnega razvoja

doc.dr. Martina Rajšp

ODRAŠČANJE

Iz malega raste veliko.

Po jutru se dan pozna.

Kar se Janezek nauči, to Janez zna.

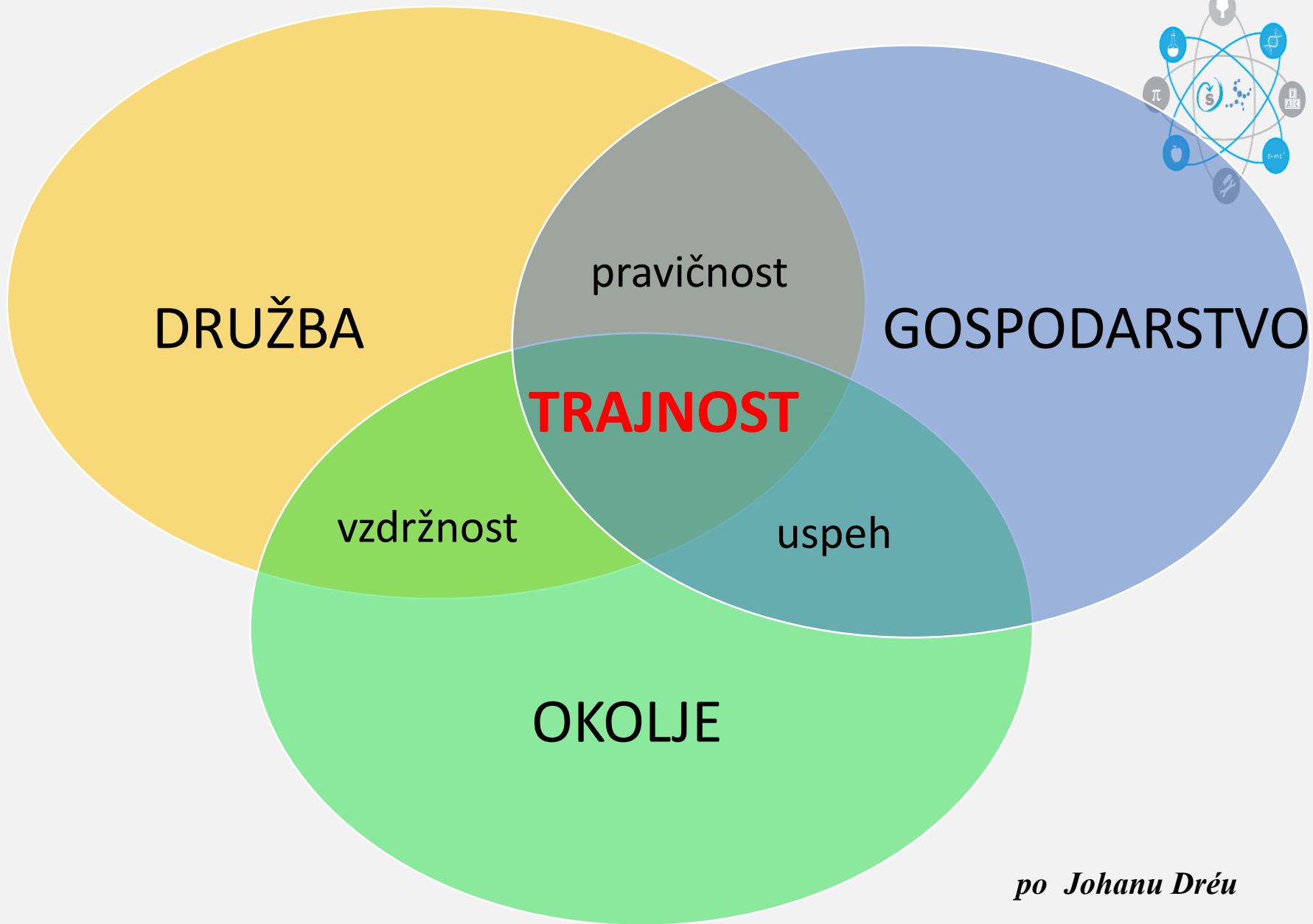

TRAJNOSTNI RAZVOJ

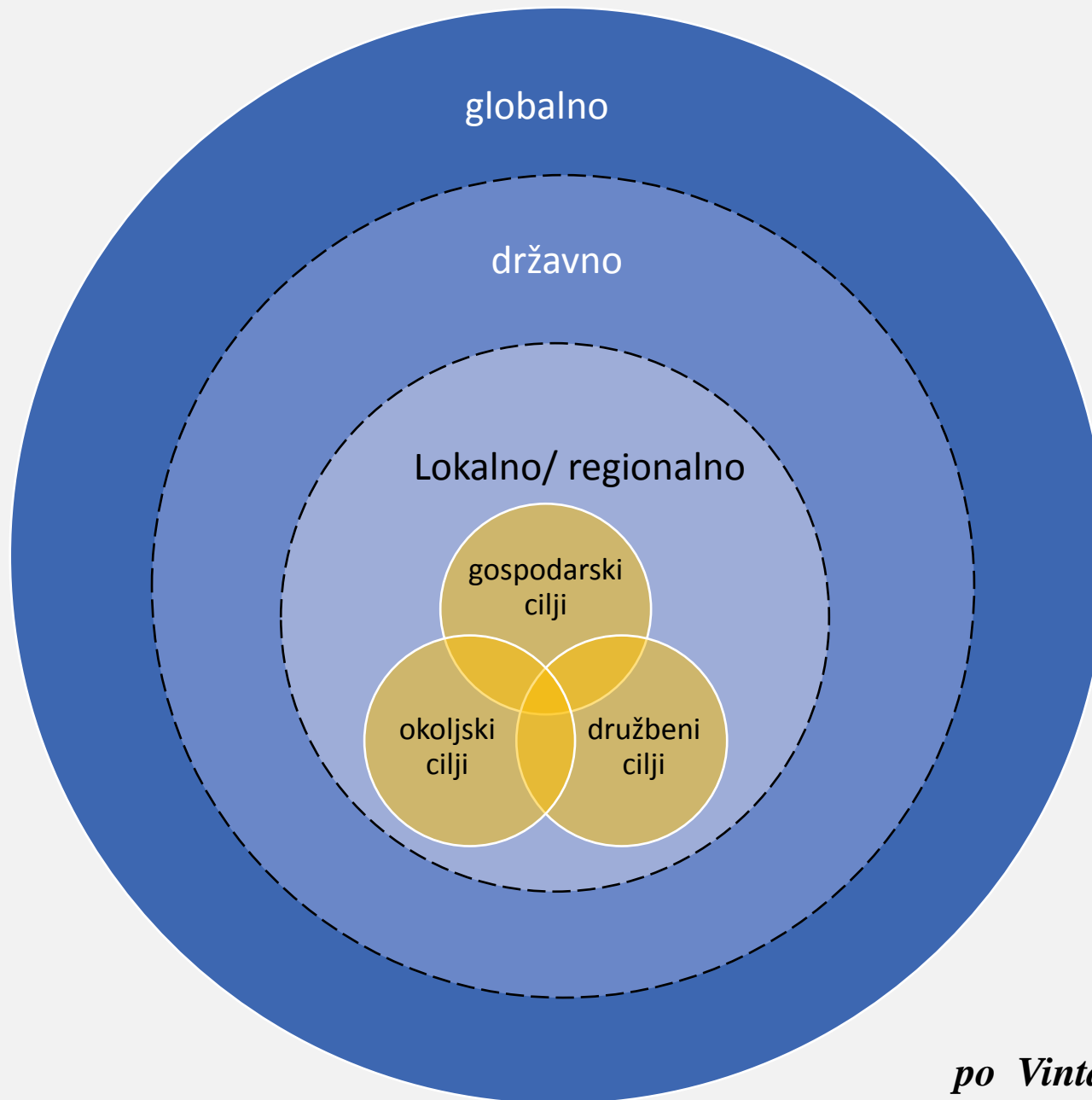
»zadovoljiti trenutne potrebe, ne da bi pri tem ogrožali zadovoljevanje potreb prihodnjih generacij«

Burtlandska komisija, 1987

po Johanu Dréu

po Vintar Mally, 2003

OKOLJSKA VZGOJA

"Okoljska vzgoja je proces spoznavanja vrednot in razjasnjevanja pojmov. Njen namen je razvijati odnos in veščine, potrebne, da bi razumeli in upoštevali medsebojno povezanost človeka, njegove kulture ter njegovega živega in neživega okolja. Okoljska vzgoja je tudi vaja v odločanju in oblikovanju vedenjskih pravil (kodeksa) o stvareh, ki zadevajo kakovost okolja.«

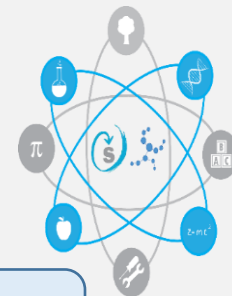
(IUCN leta 1970)

NENAČRTNO

NENAČRTNO

NENAČRTNO

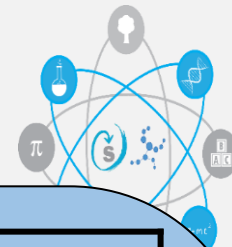
NAČRTNO

NAČRTNO

Analiza ciljev KURIKULUMA ZA VRTCE s stališča okoljske vzgoje

**Cilji
SO**
povezani z okoljsko
vzgojo

**Cilji
NISO**
povezani z
okoljsko vzgojo

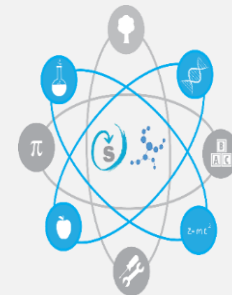
SKUPAJ

VZGOJNO PODROČJE	f	f (%)	f	f (%)	f	f (%)
GIBANJE	10	14,29	11	18,64	21	16,28
JEZIK	9	12,86	9	15,25	18	13,95
UMETNOST	8	11,43	8	13,56	16	12,40
DRUŽBA	10	14,29	9	15,25	19	14,73
NARAVA	23	32,86	16	27,12	39	30,23
MATEMATIKA	10	14,29	9	10,17	16	12,40
SKUPAJ	70	100	59	100	129	100
		54,26		45,73		

OSNOVNA ŠOLA

OKOLJSKA VZGOJA

MEDPREDMETNO PODROČJE

**SKOZI VSA TRI
TRILETJA**

tematsko področje v
kurikulumu, ki ima svoje **cilje**
in **vsebine**, ki se smiselno
vključujejo v razne predmete

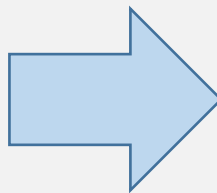
REDNI POUK

DNEVI DEJAVNOSTI

OBŠOLSKE DEJAVNOSTI

OKOLJSKA VZGOJA v I. triletju

OPAZOVANJE IN RAZISKOVANJE
DOMAČEGA KRAJA

OKOLJSKE TEŽAVE

ZAVEST IN OBČUTLJIVOST
ZA OKOLJE

PREPOZNAVANJE
OKOLJSKIH IN
PROSTORSKIH VPRAŠANJ
V SVOJI OKOLICI

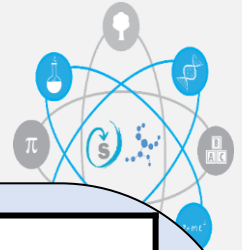
RAZVIJA:

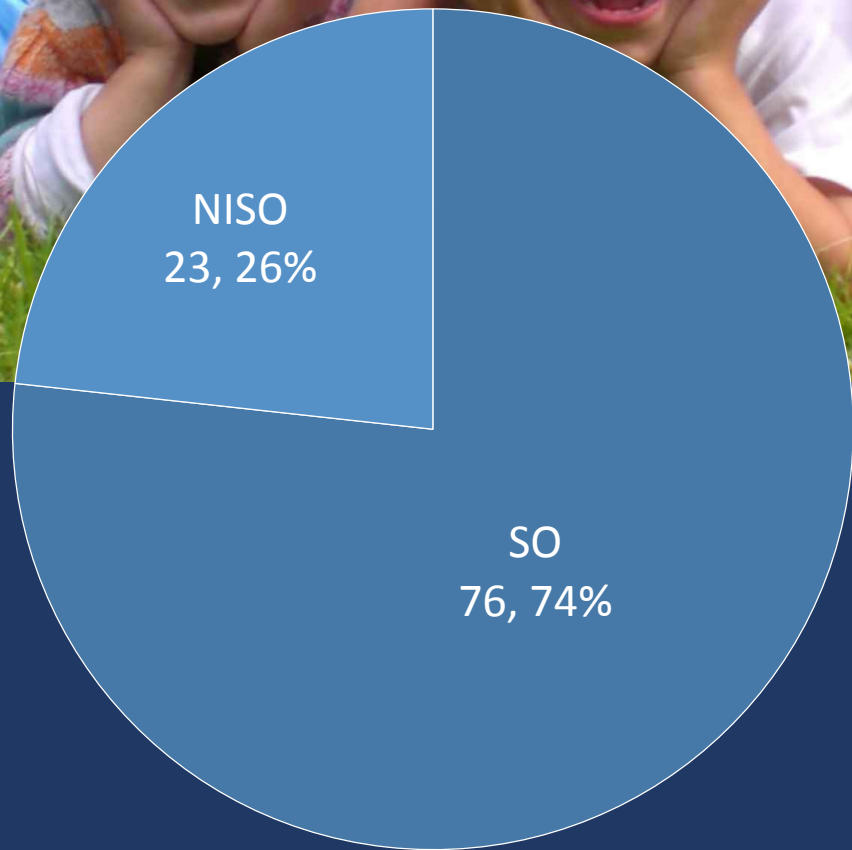
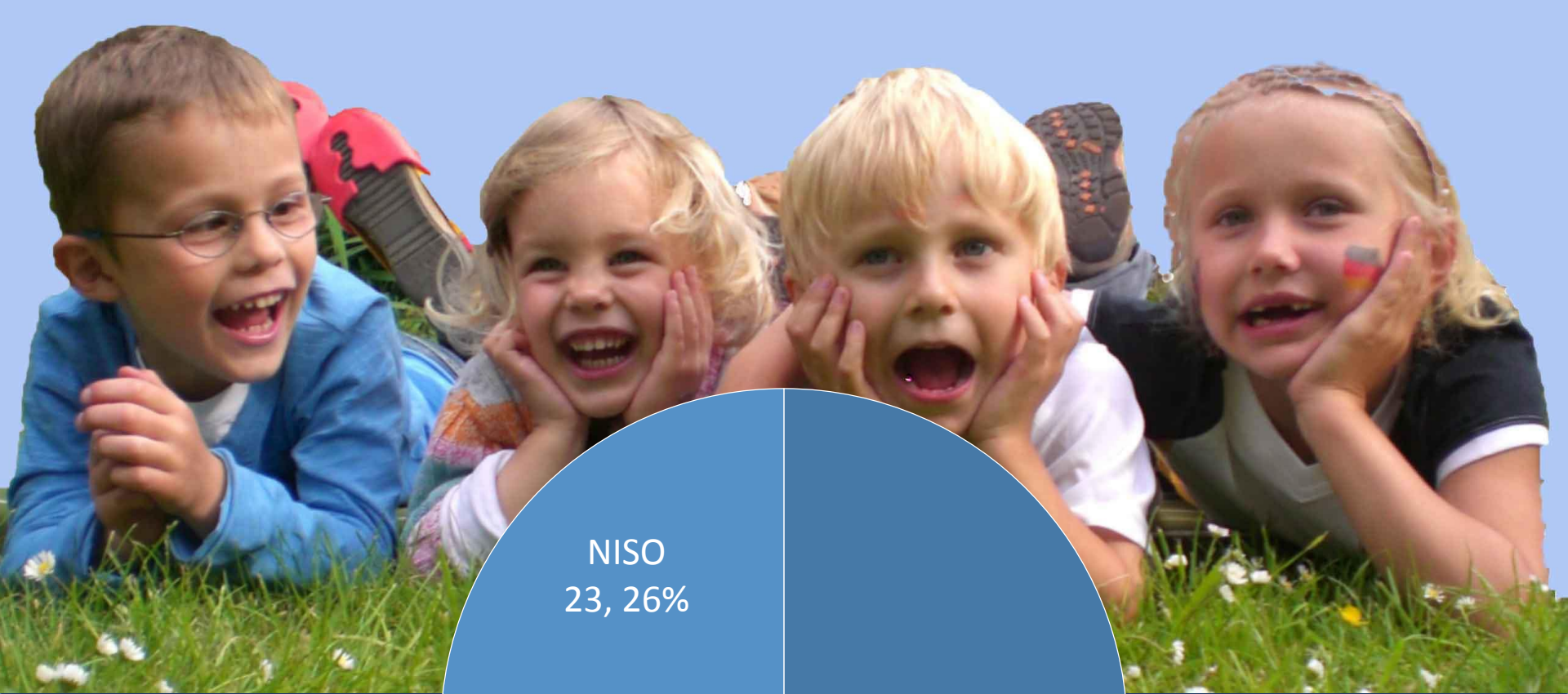
ZNANJE IN RAZUMEVANJE
TEMELJNIH POJMOV IN
DEJAVNIKOV OKOLJA

VEŠČINE ZA OPAZOVANJE,
PREPOZNAVANJE, RAZISKOVANJE
IN REŠEVANJE OKOLJSKIH
VPRAŠANJ

Analiza ciljev UČNIH NAČRTOV za pouk v I. triletju s stališča okoljske vzgoje

 PREDMETNO PODROČJE	Cilji SO povezani z okoljsko vzgojo		Cilji NISO povezani z okoljsko vzgojo		SKUPAJ	
	f	f (%)	f	f (%)	f	f (%)
SPOZNAVANJE OKOLJA	170	34,62	39	35,13	209	34,72
SLOVENŠČINA	31	6,31	0	0	31	5,15
MATEMATIKA	101	20,57	28	25,22	129	21,43
LIKOVNA VZGOJA	55	11,20	11	9,91	66	10,96
GLASBENA VZGOJA	37	7,53	31	27,93	68	11,29
ŠPORTNA VZGOJA	97	19,75	2	1,80	99	16,45
SKUPAJ	491	100	111	100	602	100
		81,56		18,44		

EMPIRIČNA RAZISKAVA

NAMEN:

1. Identificirati **prisotnost** okoljske vzgoje

2.

Ugotoviti **pripravljenost** otrok na sožitje z naravo.

v procesu
NAČRTOVANJA

v procesu IZVAJANJA

36 vzgojiteljic

135 otrok,
ki obiskujejo
javne mariborske vrtce

Raziskovalni vzorec (priložnostni)

56 učiteljev
prvega triletja

823 učencev prvega triletja
mariborskih osnovnih šol

Zajeti neslučajnostni vzorec predstavlja na nivoju rabe inferenčne statistike enostavni slučajnostni vzorec iz hipotetične populacije.

RELEVANTNE ZNAČILNOSTI

- STAROST;
- IZOBRAZBA;
- STROKOVNI NAZIV;
- DELOVNA DOBA.

- SPOL;
- STAROST/RAZRED

PODROČJA VEZANA NA NARAVO

igra

gibanje

delovne obveze

nevarnosti

estetsko doživljanje

VRTEC

OSNOVNA ŠOLA

Anketirani vzgojitelji in učitelji so v svojih letnih delovnih pripravah **načrtovali** dejavnosti okoljske vzgoje **vseh petih** spremljanih področij.

Nekoliko pogosteje so oboji načrtovali dejavnosti estetskega doživljanja narave in pogovore o nevarnostih narave. Najmanj pogosto so načrtovali dejavnosti igre v naravi.

Anketirani vzgojitelji in učitelji so v času svojega rednega dela izvajali skupaj s svojimi varovanci dejavnosti okoljske vzgoje **vseh petih** spremljanih področij.

Oboji so nekoliko pogosteje omogočali izvajanje dejavnosti, ki pripomorejo k estetskemu doživljanju narave.

VRTEC

OSNOVNA ŠOLA

Prepričani smo bili, da učitelji in vzgojitelji, ki dejavnosti **pogosteje načrtujejo**, le-te tudi **pogosteje izvajajo**.

Ugotovili smo, da to velja pri anketiranih vzgojiteljih (razen pri igri v naravi), pri anketiranih učiteljih pa to velja le za igro v naravi.

VRTEC

OSNOVNA ŠOLA

Vsi anketirani otroci so identificirali dejavnosti okoljske vzgoje **vseh spremljanih** področij kot dejavnosti, ki jih izvajajo v vrtcu ali v šoli IN v svojem prostem času.

Pogosteje jih v šoli IN doma izvajajo **anketirani učenci** (kot otroci, ki obiskujejo vrtec).

Medtem ko pogostost izvajanja okoljskih aktivnosti v vrtcu statistično značilno ne vpliva na izvajanje le-teh doma, pa se statistično značilna razlika kaže pri osnovnošolcih na področju dejavnosti zaščite pred nevarnostmi narave – pogosteje se v šoli o zaščiti pogovarjajo, pogosteje jo otroci doma tudi izvajajo.

Pravno-formalna podlaga okoljske vzgoje v slovenskih javnih vrtcih in osnovnih šolah JE primerno zastavljena, je pa od institucij in posameznikov, ki vzgojni oziroma vzgojno-izobraževalni proces izvajajo, odvisno, kako jo bodo vnesli v svoje redno delo.

Okoljska vzgoja:

- v skladu z načeli strukturiranja edukacijskega sistema;
- izhajajoč iz človekovih in izvirajoč iz njih otrokovih pravic;
- upoštevajoč edukacijsko zakonodajo;
- upoštevajoč razvojne potrebe otrok, njihove interese, sposobnosti in stile učenja;

Okoljska vzgoja:

– v stalni otrokovi interakciji z okoljem in za okolje;

– strokovno in sistematično;

– aktualno in dosledno;

– tako, da bo nudila otrokom maksimalne pogoje za trajno pridobljeno znanje.

3. konferenca učiteljev naravoslovnih predmetov

Povezujemo znanje za boljšo pismenost & Scientix

HVALA!

Zavod
Republike
Slovenije
za solstvo

Projekt Scientix (2012-2015) črpa sredstva iz okvirnega programa Evropske unije za raziskave in razvoj (7. OP). Koordinator projekta je European Schoolnet. Publikacija odraža stališča avtorjev in ne predstavlja mnenja Evropske komisije.